

Za Evropo, ki sodeluje

Programski dokument **Zares** za volitve v Evropski parlament 2014

maj 2014

Za Evropo, ki sodeluje

Volitve v Evropski parlament se dogajajo v času, ko je v Sloveniji v temelju zamajano zaupanje v verodostojnost politike in političnega razreda, pa tudi v bančne, politične in nadzorne institucije. Visoka pričakovanja ljudi, ki so jih izražali še pred petimi leti, ko smo drugič volili predstavnike v Evropski parlament, so se razblinila ob čereh gospodarske in finančne krize, predvsem pa ob nezadovoljstvu z načinom njenega reševanja.

Ko smo pred petimi leti v stranki Zares odhajali na volitve, smo zapisali, »da je Evropska unija pred razpotjem: ali bodo ukrepi za reševanje finančno-gospodarske krize Evropo še bolj povezali ali pa jo bodo razvezali? Ali se bo vsaka država iz krize reševala na svoj način? Od tega je odvisna kratkoročna in dolgoročna prihodnost EU.«

Danes, pet let pozneje, ko se znova odpravljamo na volišča, moramo ugotoviti, da je Evropska unija bolj razdeljena, bolj razslojena, manj solidarna, manj gospodarsko uspešna, kot bi lahko bila. Število Evropejk in Evropejcev, ki si želijo »manj Evrope« in svojo prihodnost bolj vidijo v okrepljeni nacionalni državi, kot pa v združeni Evropi, skokovito narašča.

Leta 2008 je v Evropski uniji 80 milijonov ljudi živel v revščini, leta 2011 pa že 115 milijonov, pričakujemo pa lahko, da bo v relativni revščini kmalu živel 150 milijonov prebivalcev. Danes je ena od dveh družin v EU prizadeta zaradi izgube dela ali skrajšanja delovnega časa. To ne more biti uspešna politika!

V stranki Zares razloge za takšne razmere pripisujemo predvsem v zgrešeni politiki spopadanja z gospodarsko in finančno krizo, ki sta jo vodila Evropski svet in Evropska komisija. Enostavno rečeno: politika EU je bila usmerjena predvsem v reševanje velikih bank, ki so postale ogrožene zaradi špekulativnega investiranja v izvedene finančne instrumente in zaradi izpostavljenosti v državah članicah evro območja, ki so se soočale z javno finančno krizo in nesposobnostjo za nadaljnje zadolževanje. Politika ekstremnega varčevanja in krčenja javno finančnih izdatkov je pripeljala do upada gospodarske dejavnosti, krčenja javnih služb in socialnih transferjev, velike nezaposlenosti in socialne razslojenosti. V Zares smo na nevzdržnost politike radikalnega krčenja javnih izdatkov in iluzijo o francosko-nemškem vlaku opozorili že januarja 2011. Potem ko je Mednarodni denarni sklad

dve leti kasneje priznal, da je ta politika napačna (kar je bila posledica analize, ki je ugotovila, da 1 € znižanja javnih izdatkov – zaradi posledičnega padca potrošnje - pomeni 1,5 € znižanja gospodarske aktivnosti), je povsem nerazumljivo, da se ji Evropska komisija še ni odpovedala.

Če smo kritični od politik, ki so jih vodile osrednje institucije EU v zvezi z reševanjem finančne in gospodarske krize v evro območju, pa obenem tudi ne pristajamo na krilatice »drugi so krivi« za naše težave. Ne priznavamo več dveh politik – ene za domače potrebe in ene za Evropsko unijo, kar je neredko pripeljalo do tega, da smo v Bruselj odhajali z enim stališčem, iz Bruslja pa prihajali z drugim. Torišče slovenske politike je evropski prostor in ne zgolj Slovenija – in v tem prostoru se moramo angažirati in iskati zavezništva in posluš za specifičnosti, s katerimi se soočamo.

V stranki Zares nismo izgubili zaupanja v evropski projekt. Osamitev ni alternativa. Prepričani smo, da potrebujemo »več Evrope« in »boljšo Evropo«, ki deluje in sodeluje ter zavrača vodilo, po katerem smo skupaj in pripravljeni na sodelovanje, kadar nam gre dobro, ko pa nam gre slabo, pa naj se rešuje vsak zase.

Kandidatke in kandidati na listi stranke Zares, ki je članica Zavezništva liberalcev in demokratov za Evropo poleg našega skupnega programa »Evropa, ki deluje«¹ še posebej in dodatno izpostavljamo:

Za novo gospodarsko in industrijsko politiko

- Države članice Evropske unije se nahajajo v različnih položajih glede na velikost, vpliv in gospodarske razmere. Zato mora imeti evropska politika občutek za upoštevanje različnosti in različnih poti izhoda iz krize. Slovenija potrebuje investicije, delovna mesta, pametno gospodarsko rast (investicije v sektorje kot sta zdravstvo in šolstvo, ki imajo tudi trikrat višji multiplikator od investiranja v reševanje bank) in pametne reforme (znižanje davkov na delo in njihova nadomestitev z obdavčenjem onesnaževanja in izrabe naravnih virov, regulacija finančnega sektorja...)

¹ http://www.aldeparty.eu/sites/eldr/files/events/10301/alde_manifesto_slovenian.pdf

- Zavzemamo se za podaljšanje rokov za zmanjševanje javnofinančnega dolga.
- Zavzemamo se za uvedbo bančne unije in evroobveznic, kar bo omogočilo nastanek enotnega evropskega kapitalskega trga in najmanje posojil po sprejemljivih obrestnih merah tudi t.i. perifernim državam, med katere spada tudi Slovenija.
- Zavzemamo se za novo industrializacijo Evrope: evropsko gospodarstvo je v procesu globalizacije v zadnjih dveh desetletjih izgubilo veliko število delovnih mest v industriji, ki so se preselila v območja s cenejši delovno silo. Nova evropska industrijska politika bi morala spodbujati podjetja, da ustvarjajo delovna mesta v evropskem prostoru ter izkoristijo prednosti visoko kvalificirane delovne sile in znanja.

Za večjo odprtost, demokratično preverljivost in preglednost institucij Evropske Unije

- Torišče političnega odločanja in oblikovanja politik na posameznih področjih skupne politike se mora premestiti iz Sveta EU in Evropske komisije v Evropski parlament. Predsednika Evropske komisije in komisarje mora izvoliti parlament, ne pa da je sestava komisije odvisna od medvladnih trgovanj s funkcijami.
- Zagotoviti je treba univerzalno spoštovanje in zagotavljanje človekovih pravic ter svoboščin. Na ravni EU je potrebno zagovori minimum socialnih pravic, ki pripadajo vsem državljanom EU.
- V Zares ne sprejemamo »trgovine« med svobodo in varnostjo. Ne sprejemamo logike, da se moramo za več varnosti odreči nekaterim tradicionalnim svoboščinam, kot so pravica do obveščeniosti in dostopa do informacij javnega značaja, da moramo sprejeti poseganje v zasebnost in nadzor nad sredstvi komuniciranja in informacijskimi omrežji.
 - Zagovarjamo odprtost, svobodo in nevtralnost interneta, ki mora postati univerzalno dostopen. EU mora več investirati v odprta širokopasovna omrežja v območjih, kjer obstaja pomanjkanje

komercialnih pobud. Odločno odklanjamo kakršnokoli privilegirano obravnavanje posameznih ponudnikov vsebin v svetovnih omrežjih.

- V Zares se zavzemamo za opustitev politike, ki ustvarja podobo EU kot nekakšne trdnjave, ki močno zapira zunanje meje in prešteva število mrtvih v brodolomih na njenih zunanjih mejah. Zavzemamo se za politiko, ki bo problem ilegalnega priseljevanja reševala tako, da bo z razvojno pomočjo omogočala delovna mesta in dostojno preživetje v državah, ki so izvor priseljevanja, in sodelovala pri odpravljanju kriznih žarišč, ki ljudi ženejo od svojih domov.
- Zavzemamo se za racionalno organizacijo evropskih institucij in v okviru tega menimo, da bi moral imeti Evropski parlament samo en sedež.

EU mora ponovno postati vodilna pri boju s podnebnimi spremembami in pri prehodu v nizko ogljično družbo in gospodarstvo.

Zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in prehod v nizko ogljično družbo razumemo kot priložnost za povezan gospodarski in tehnološki razvoj, ki bo zagotovil bolj racionalno rabo naravnih virov (voda, zemlja, gozdovi, rudnine), povečal energetske učinkovitost in večjo energetske neodvisnost. V globalnih razmerah, ki jih zaznamujejo velike geopolitične negotovosti v zvezi z dostopom do nafte in plina, mora biti poudarek na razvoju nizko ogljičnih in neogljjičnih tehnologij prva evropska razvojna prioriteta. Zato zagovarjamo:

- ambiciozne cilje, v skladu s katerimi lahko zmanjšamo emisije toplogrednih plinov za najmanj 20% do leta 2020 in za 80% do leta 2050;
- delujoč trg z emisijami CO₂, ki bo spodbujal k tehnološkim inovacijam, energetske učinkovitosti in varčnosti in k prehodu v nizko ogljično gospodarstvo;

- oblikovanje prometnih, energetskih, tehnoloških, industrijskih, kmetijskih in okoljskih politik v skladu z zastavljenimi cilji in tako, da bodo pospeševalne razvoj neogljičnih in nizko ogljičnih tehnologij;
- celovito upravljanje z naravnimi viri, posebej z vodnimi, pri čemer mora biti dostop do pitne vode zagotovljen kot javna dobrina za vse in pod enakimi pogoji;
- skupno oblikovanje ukrepov za soočanje s podnebnimi spremembami, ki zadevajo gradnjo infrastrukture, varovanje vodnih bilanc, prilagajanje kmetijske politike in varovanje občutljivih skupin pred podnebnimi ekstremi.